

ALOJZ DRAHOŠ

SOCHÁRSKE INVENCIE

Diela z bronzu
 dreva, skla
 a kresby

Alojz Drahoš

akad. sochár, PhD.

Rodák zo Zohora na Záhorí, 11. 4. 1954.

Výtvarné štúdiá absolvoval v Bratislave:

1969-73 Stredná škola umeleckého priemyslu (SŠUP),

odbor rezbárstvo, prof. Ludwik Korkoš,

1975-81 Vysoká škola výtvarných umení VŠVU,

odd. figurálneho sochárstva, prof. Ján Kulich.

1980 študijný pobyt Accademie di Belle Arti Pietro

Vannucci, Perugia, Taliansko.

Pedagogicky pôsobil na VŠVU (1982-90)

od roku 1992 na Katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, vedúci katedry.

Tvorba

Komorná a monumentálna plastika a sochárstvo, plakety, medaily, reliéfy, kresba. Matéria: modelovanie v hline, bronz, drevo, liate sklo, epoxid, kombinácie techník a materiálov.

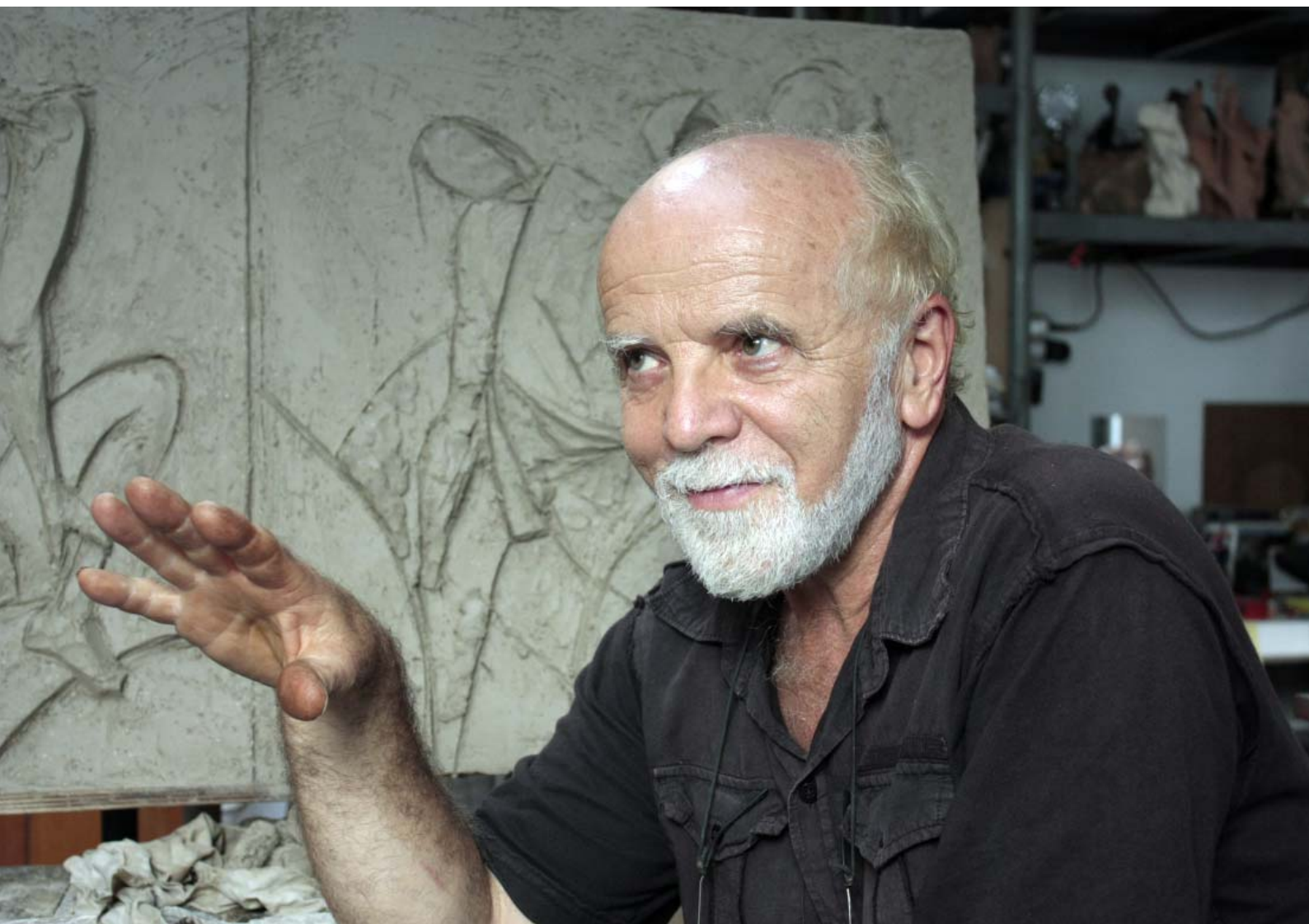
Od roku 1984 člen Zväzu slovenských výtvarných umelcov (ZSVU), od 1989 Slovenskej výtvarnej únie SVU, Spoločnosť voľných výtvarných umelcov SVVU, Združenia výtvarných umelcov západného Slovenska, Umeleckej besedy slovenskej UBS, Združenia medailérov Slovenska.

Od roku 1982 účasť na početných kolektívnych výstavách doma aj v zahraničí – Budapešť, Neuchatel, Weimar, Rím, Békescsaba, Lisabon, Krakov, Nowy Sacz, Nowa Huta, Colorado Springs, Berlin, Porto Sant Elpidio a i.

Od roku 1987 individuálne výstavy: Myjava, Nitra 1987,

2002, Most pri Bratislave 2001, Dunajská Streda 2001,
Zohor 2001, Varšava a Lodž 2006, Trenčín 2010
a Bratislava 1994, 1995, 2002, 2008, 2010, 2014.
Od roku 1973 realizácie sôch a plastík (interiér, exteriér)
v kultúrno-spoločenských priestoroch a prostredí:
Zohor, Veľké Leváre, Kráľovský Chlmec, Gajary, Limbach,
Košice, Ipel'ský Sokolec, Bratislava, Ilava, Studené, Borinka.
Zastúpenie v galerijných zbierkach Bratislava, Nitra,
Trenčín, Kremnica a v súkromných zbierkach
na Slovensku i v zahraničí.

ALOJZ DRAHOŠ

Je to už päť rokov, čo sa v Bratislave (2014) vo výstavných priestoroch Slovenskej výtvarnej únie (GUMELKA), uskutočnila veľká a reprezentatívna jubilejná výstava „Alojz Drahoš – Reminiscencie“. Spomienky a výber z tvorby vtedy 60 ročného umelca a vysokoškolského výtvarného pedagóga. Viac ako 100 exponátov výstavy, sochy, plastiky, reliéfy, medaily, kresby, obrazy, obsahly katalóg expozície (56 strán), početné reprodukcie, texty, biografické údaje hodnoverne dokumentovali a prezentovali jedinečnú tvorbu Alojza Drahoša. Dielo sochára, ktorý patrí ku špičke tejto disciplíny slovenskej výtvarnej kultúry. Tvorbu umelca, ktorý je skutočnou osobnosťou a veľkým príkladom kúzelnjej, komplexnej syntézy umenia dotykov a videnia, citu

Nevesta II, bronz, v 81 cm, 2014
Bride II, bronze, 81 cm, 2014

pre tvar, objem, matériu, povrch
i vnútro plastík a sôch. Zmyslu
pre sochársku štylizáciu, kompozíciu
a skladbu organizmu sochy.

Schopnosti kúzelného oživenia
a stvoreného života tela aj duše
sochy. Viery, že statický sochársky
opus má vo svojej hmote aj svoj
otvorený priestor a dynamický čas
vedomia a bytia ľudského diela.
Má svoj začiatok (siahajúci ku
kresbám), svoju prítomnosť –
v originálnom, autentickom diele
i svoju budúcnosť v sile a myšlienke,
podobe i symbolike, v energii a
žiarení sochárskeho diela.

V umení sochárstva, ktoré bolo
na prapočiatku, hlboko v dejinách
praveku doby kamennej i bronzovej
a ktoré siaha až k dnešku sochárskej
modernity a postmodernity a –
k tvorbe Alojza Drahoša.

V čase a v priestore, v súradniciach
svojej osobnosti, vo faktoch
občianskej i umeleckej biografie

Nevesta I, bronz, v 60 cm, 2014-2015
Bride I, bronze, 60 cm, 2014-2015

rokov vývoja, premien, rastu,
kryštalizácie a dozrievania..., žije
a tvorí aj Alojz Drahoš.

11. apríla 1954 narodený v Zohore.
Tu aj na Záhorí viaceré osobnosti
našej výtvarnej moderny. Maliari,
sochári, keramici, grafici: Martin
Benka, Ján Želibský, Ján Mudroch,
Ferdíš Kostka, Jozef Kostka a Albín
Brunovský.

Výtvarné štúdiá Alojza Drahoša
v Bratislave boli rokmi jeho
profesijnej a profesionálnej
sochárskej prípravy. Na Vysokej
škole výtvarných umení, v ateliéri
i v generačnej spolupatričnosti
a vedomí dobrej lekczie sochárskej
moderny, klasiky i tušených
priestorov hľadania a nachádzania.
Tú klasiku reprezentovali prví
profesori školy – sochár Jozef
Kostka, Rudolf Pribiš, Fraňo

Fénix IIa, bronz, zlatý onyx, v 43,5 cm, 2006
Phoenix IIa, bronze/golden onyx, 43,5 cm, 2006

Štefunko, Ladislav Snopek. Z generačne blízkych sochárov (narodených v rokoch 1953-55) to boli a sú V. Durbák, Š. Hudzík, L. Sabo, P. Strassner, M. Kosmel... V európskom kontexte boli začiatky sochárskej moderny okolo roku 1900 ešte pevne spojené s brilantnou modeláciou figurálnej plastiky, portrétu, postavy, skupiny – Auguste Rodin, Aristid Maillol, Antoine Bourdelle. Po nich prišlo sochárstvo v štýle kubizmu a futurizmu. Neskôr nové osobnosti slobodnej fantázie nad rámec figúr. Sochy a plastiky novej poetiky, filozofie, symboliky, diela

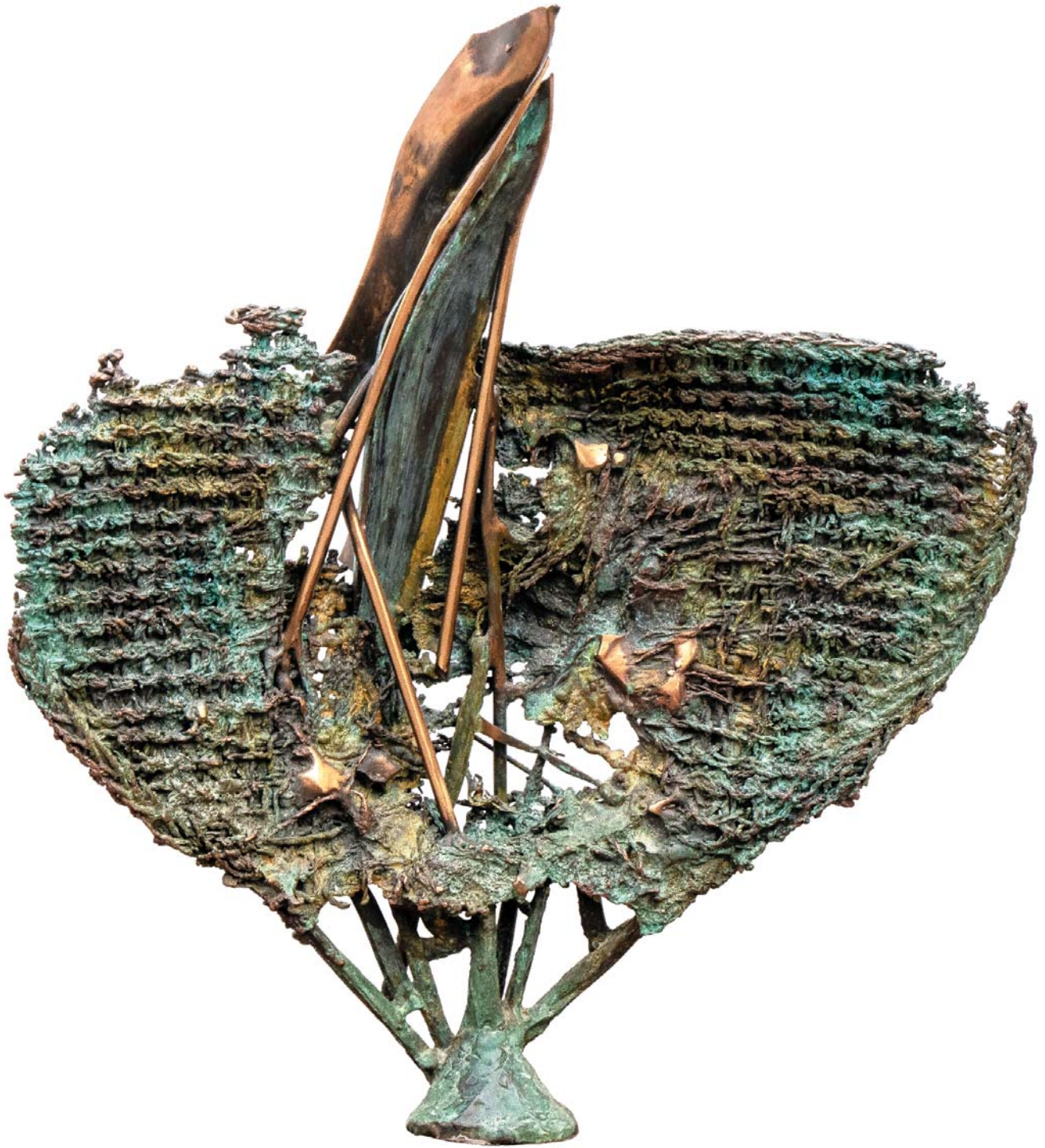
Vlavo
Pochta II. tisícročiu, bronz, v 28 cm, 2000

Zovretie, bronz, v 71 cm, 2018

Left
Tribute to the 2nd millennium,
 bronz, 28 cm, 2000

Grasping, bronz, 71 cm, 2018

Z hniezda, bronz, v 65 cm, 2016
From the nest, bronze, 65 cm, 2016

znakov a signál rôznych sochárskych foriem, matérií, formátov, zmyslu a poslania, modelácie a štylizácie, realizmu i abstrakcie: Constantin Brancusi, Alexander Archipenko, Hans Arp, Antoin Pevsner, Naum Gabo, Henry Moore, Alberto Giacometti...

To všetko už v medzivojnových rokoch 20. storočia a po roku 1945. U nás až neskôr.

Prví priekopníci, sochári s kvalitnou kresbou i zvládnutím rôznych matérií – Rudolf Uher (1913-1987) a Andrej Rudavský (1933-2016).

Alojz Drahoš na štúdiách i po absolvovaní, vedel a vie kresliť a modelovať ľudskú figúru i portrét, napríklad M. R. Štefánika (2009). Od konca 80. rokov ho však intenzívne a trvalo priťahuje socha a plastika ako symbol. Ako sochárske podobenstvo a posolstvo. Pracuje a tvorí s citom v umení dotykov a videnia. Používa tradičné sochárske matérie a technológie. Modelovanie v hline a odlievanie do bronzu. S rezbárstvom v dreve. S novším zváraním kovom, odlievaním skla a s kombináciou techník v prevažujúcej komornej tvorbe i niektorých monumentálnych realizácií. Jeho diela vyjadrujú a reflektujú rôzne stavy a situácie, pocity ľudského vedomia, premeny jeho bytia a existencie. Hovoria o tom aj názvy starších diel *Prebúdzanie*, *Pokušenie*, *Extáza*, *Dráma*, *Utrpenie*, *Pád*, *Vznešenosť*. Z antických inšpirácií je *Ikarov pád*, *Nymfa*, *Niké*, *Fénix*. Sú to aj

Vlavo: Kinetický kubus, bronz, v 88 cm, 2018
Left: Kinetic Cube, bronze, 88 cm, 2018

Makramé II, bronz, v 45,5 cm, 2018
Macramé II, bronze, 45,5 cm, 2018

múzické témy – Hudba, Virtuóz, Klaun. Symboliku majú aj architektonické inšpirácie – Brána, Veže, Portál... Najsuggestívnejšie sú však plastiky a sochy, aj v tvorbe súčasnej, od roku 2015. Sú to kompozície a skladby netradičných inšpirácií a motívov. Pocitové a psychické, analytické i diagnostické diela. Nadväzujú na niektoré staršie bronzy – Tajomstvo, Kam kráčaš?, Imaginárna figúra, Splynutie, Signál, Zrkadlenie, Krehké vzťahy... Vzťahy a Krehké vzťahy (aj z rokov 2007, 2014-15) sú iba zdanlivo protikladom istôt, pevnej a priamej sochárskej reči a výrazu diel Alojza

Vlavo: Gordický uzol I,
bronz, v 36 cm, 2018

Makramé I,
bronz, v 57,5 cm, 2018

Left: Gordian Knot II, bronz, 93 cm, 2019

Macramé I, bronz, 57,5 cm, 2018

Drahoša. K tým dielam patria aj sochy v dreve. Vertikály až ornamentálnej štylizácie vlniacich sa tvarov a objemov, perforácie a tiež drevené kryštály, integrovanej a zároveň otvorenej živej hmoty a jej vnútornej sily i energie – Organická forma, Signál, Kryštál (2015-16). Vertikály, plastiky oblých tvarov, línií a hrán, niečoho z vnútra, niečoho navonok, (ako to skutočne býva) symbolizujú bronzové Nevesty. Dynamickejšie v napätí oblúkov, hmoty a priestoru sú plastiky Fénix a Harlekýn a ich variácie. Popri oblej štylizácii objemov je zastúpený aj kubizmus.

Vlavo: Fénix VII
bronz, v 80 cm, 2015

Kinetická socha Strom
(Pocta Albínovi Brunovskému)
bronz, nerezová ocel'
výška 315 cm, 2018

Left: Phoenix VII
bronze, 80 cm, 2015

Kinetic statue Tree
(Tribute to Albín Brunovský)
year 2018, material
bronze/stainless steel
height 315 cm

Kocky a hrany zvukov expresie a signálov i hudby v durovom ladení – Zovretie a Harlekýn I. (2015-18). Jedinečné, aj v technike odlievania textilných štruktúr a matérie v deštrukcii sochárskeho tvaru a objemu, sú bronzы Z hniezda, Kinetický kubus, Makramé (2016-18). Sú to vzrušujúce kompozície. Štruktúry, plochy a priestor, symbolika utrpenia hmoty a mnohých rizík rozpadu a rozkladu nielen živlov našej planéty, ale aj živlu človeka a človečiny. Človeka v uzloch, zauzlení, viazaní a väzbách osudu a existencie. Ako riešiť tieto problémy? Tieto gordické uzly dneška? Možno jeho ukotvením, možno jeho premenou na stojacu bronzovú plastiku... Rokom 2016 sú datované magické opusy nových materiálových experimentov a techniky: dlievané sklo. Zrod, Odraz, Kam kráčaš (2016-18). Sú to štruktúrované sklenené monochrómy voľných foriem i geometrickej štylizácie. Sú to sklenení svedkovia premien pieskov v žiari ohňa na priesvitné sklá, vyžarujúce svetlo a farby i otázku – „Kam kráčaš“ (2019). Alojz Drahoš pevne a priamo kráča na svojej ceste sochárskeho talentu, kvality, všestrannosti, poézie a filozofie.

Vpravo: Gordický uzol II, bronz, v 93 cm, 2019

Right: Gordian Knot I, bronze, 36 cm, 2018

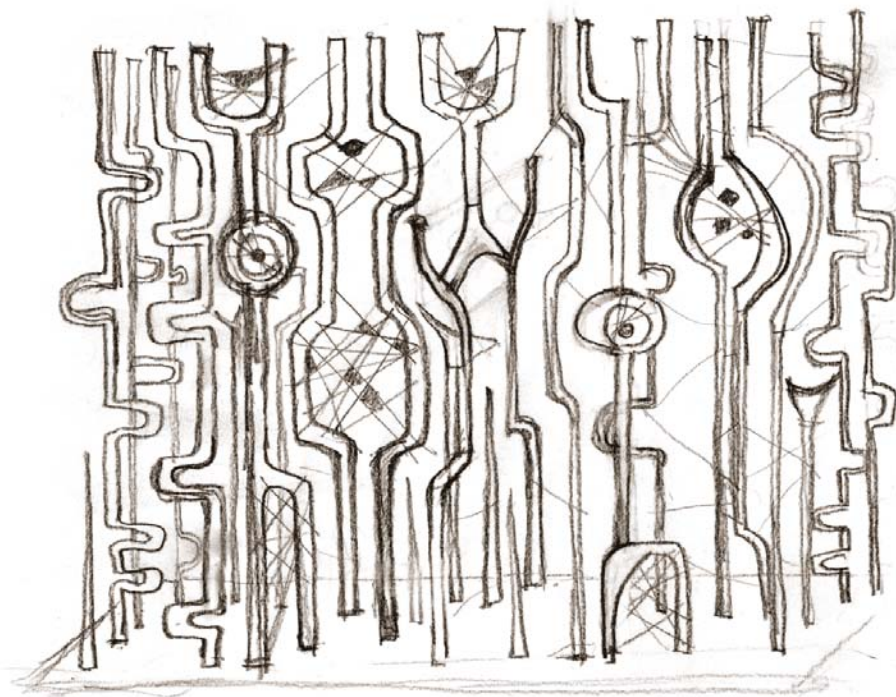

Tieto hodnoty sú prítomné aj v jeho najnovšej realizácii. Je to kinetický pamätník „Strom – Pocta Albínovi Brunovskému”. Pamätník bol v roku 2018 osadený v parčíku základnej školy v Zohore, ktorá nesie meno tohto jedinečného slovenského umelca. Albín Brurovský, tiež rodák zo Zohoru (1935-1997), grafik, ilustrátor a maliar bol jedinečným majstrom výtvarnej fantázie a imaginácie. „Strom” Alojza Drahoša symbolizuje archetyp stromu života i plodnosti, poznania i pokušenia, strom sveta i kozmický strom, strom muža, strom ako symbol ľudstva...

Vlavo: Harlekýn I, bronz, 36,5 x 104,5 x 40 cm, 2015
Left: Harlequin I, bronze, 36,5 x 104,5 x 40 cm, 2015

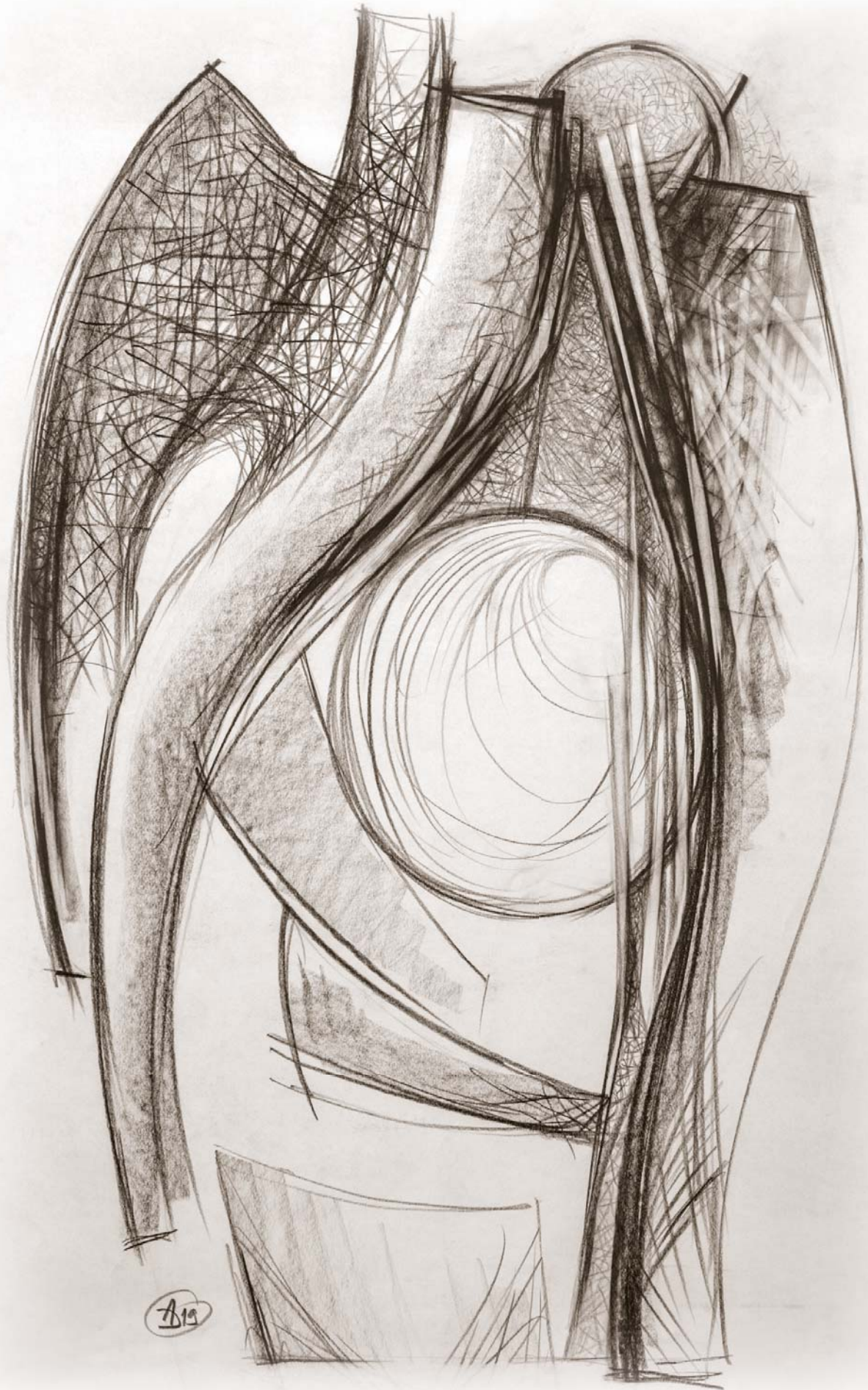
Krehké vzťahy, epoxy, meď, 150 x 120 cm, 2015
Mutual relations, epoxy/copper, 150 x 120 cm, 2015

Harlekýn II, bronz, v 83,5 cm, 2015
Harlequin II, bronze, 83,5 cm, 2015

Ľudské obsahy výtvarného diela Alojza Drahoša, jeho fantázia a vizionárstvo, magická poetika, pôsobivá estetika a etika i výsledné sochárske majstrovstvo sú kvalita a trvalé hodnoty, ktoré nám hodnoverne dokumentuje aj jubilejná výstava výberu z jeho tvorby v Banskej Bystrici. Vďaka za túto výstavu a dielo Alojz Drahoš.

PhDr. Bohumír Bachratý, C. Sc.
umelecký historik, Bratislava

Signál II, drevo, kameň, v 212 cm, 2016

Vpravo hore: **Kryštál I**, drevo, v 130 cm, 2016

Vpravo dole: **Krajina**, drevo, nerez, meď, 144 x 55 cm, 2016

Left: Signal II, wood/bronze, 212 cm, 2016

Crystal I, wood, 130 cm, 2016

**Landscape, wood/stainless steel/copper,
144 x 55 cm, 2016**

Vľavo: Kam kráčaš?, liate a brúsené sklo, 26 x 30 x 14 cm, 2019
Left: Where are you going?, cast and cut glass, 26 x 30 x 14 cm, 2019

Zrod, liate a brúsené sklo, kameň, 52 x 65 cm, 2016
Genesis, cast and cut glass/stone, 52 x 65 cm, 2016

Experiment, liate a brúsené a farbené sklo, v 18 cm, 2019

Experiment, cast, cut and colored glass, 18 cm, 2019

Vľavo hore: **Prof. J. Siman**, liate a brúsené sklo,
26,5 x 14,5cm, 2015

Left top: **Prof. J. Siman**, cast and cut glass,
26,5 x 14,5 cm, 2019

Vľavo dole: **Atlas**, liate a brúsené sklo, v 19 cm, 2019

Left bottom: **Atlas**, cast and cut glass, 19 cm, 2019

Nasledujúca dvojstrana

Next double page

vľavo: **Kalich horkosti I**, liate a brúsené sklo, v 24 cm, 2011
Kalich horkosti II, liate a brúsené fialové sklo v 24 cm, 2011
vpravo: **Dáma I**, liate a brúsené sklo, v 29,5 cm, 2014

left: **Calyx of bitterness I**, cast and cut glass, 24 cm, 2011
right: **Calyx of bitterness II**, cast and cut violet glass,
24 cm, 2011

Štruktúra, liate a brúsené sklo, kameň v 42 cm, 2019
Structure, cast and cut glass/stone, 42 cm, 2019

Odraz vertikály, liate a brúsené sklo, kameň, v 39 cm, 2019
Reflection of vertical, cast and cut glass/stone, 39 cm, 2019

Ocenenia

- 1978 Cena Slovenského fondu výtvarných umení
 1979 Cena rektora VŠVU
 1981 Absolventská cena Martina Benku
 2008 Druhá cena na medzinárodnej súťaži Parla Adrie, Grottammare, Taliansko
 2009 Špeciálna cena – Trofej mesta Porto Sant Elpidio na X. medzinárodnom festivale umenia,
 Taliansko...
 1987 Odmena v celoslovenskej výtvarnej súťaži
 1988 Druhá cena v krajskej súťaži Združenia výtvarných umelcov Západného Slovenska
 1990 Tretia cena v odbore plastika Združenie výtvarných umelcov Západného Slovenska
 2003 Tretia cena v celoštátnej medailérskej súťaži k 60. výročiu oslobodenia
 2008 Druhá cena za sochu na II. ročníku Medzinárodnej prehliadky výtvarného umenia,
 Taliansko, Grottammare
 2009 Špeciálna cena na X. Medzinárodnom festivale výtvarného umenia,
 Taliansko, Porto Sant Elpidio
 2011 Identifikačný kód Slovenska, Bratislava
 2014 Prvé miesto v medzinárodnej súťaži – Návrh a realizácia ceny Slovenskej výtvarnej únie
 pre 9. ročník Medzinárodného bienále kresby Plzeň

Vľavo hore: Okno III, liate a brúsené sklo, 11 x 12 cm, 2016
Vľavo dole: Štvorlístok, liate a brúsené sklo, v 8 cm, 2019

Left top: Window III, cast and cut glass, 11 x 12 cm, 2016
Left bottom: Four-leaf clover, cast and cut glass, 8 cm, 2019

Pamätná medaila Pedagogickej fakulty
Univerzity Komenského v Bratislave (reverz), ø 5 cm, 1996

Commemorative medal of the Faculty of Education,
Comenius University in Bratislava (reverse), ø 5 cm, 1996

Realizácie

- 1973 Reliéf „**Kultúra**“, drevo,
Dom kultúry Zohor, (500x 100cm)
- 1974 Súsošie „**Rodina**“, drevo, Psychiatrická
liečebňa, Veľké Leváre, (v 300cm)
- 1981 Reliéf „**Obetiam**“, epoxy, Zohor,
(95 x 60cm)
- 1984 Plastika „**Goral**“, travertín,
Vyšné Ružbachy, (v 350cm)
Štátny znak, hydronárium, sobášna sieň,
Kráľovský Chlmec
- 1985 **Medaila k životnému jubileu 50**,
razený bronz
Medaila k životnému jubileu 55,
razený bronz
- 1986 **Pamätná tabuľa na rodnom dome**
D. Skuteckého v Gajarocho,
bronz, (110 x 70cm)
- 1987 **Záhradné svietidlá** (spoluautor
akad. soch. P. Paliatka),
hydronárium (v 75-150cm)
- 1988 **Medaila pre mesto Levice**, razený bronz

Razená obojstranná Pamätná medaila
k 100. výročiu vzniku Univerzity Komenského
v Bratislave
ø 7 cm, 2018

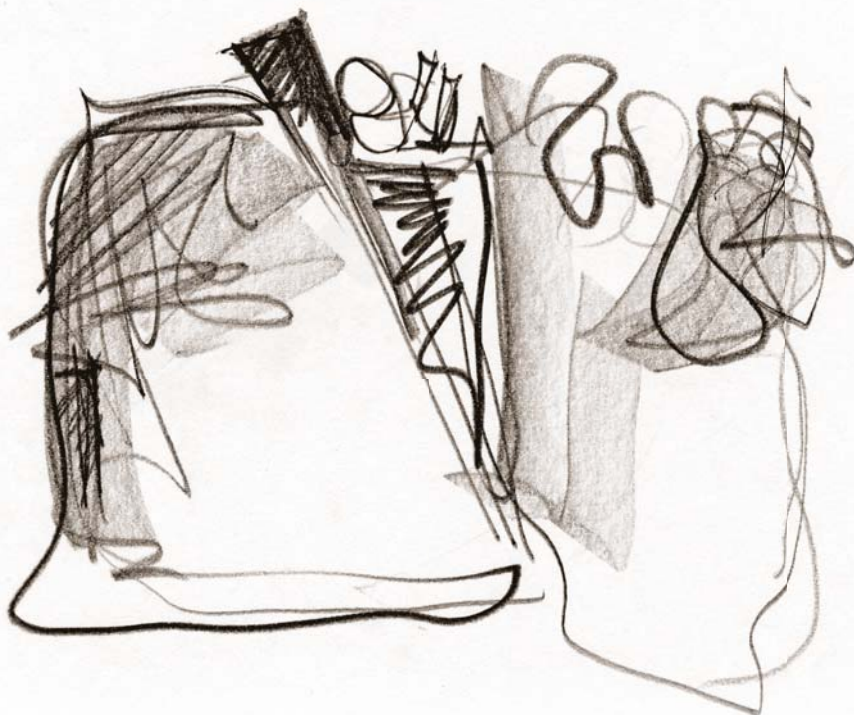
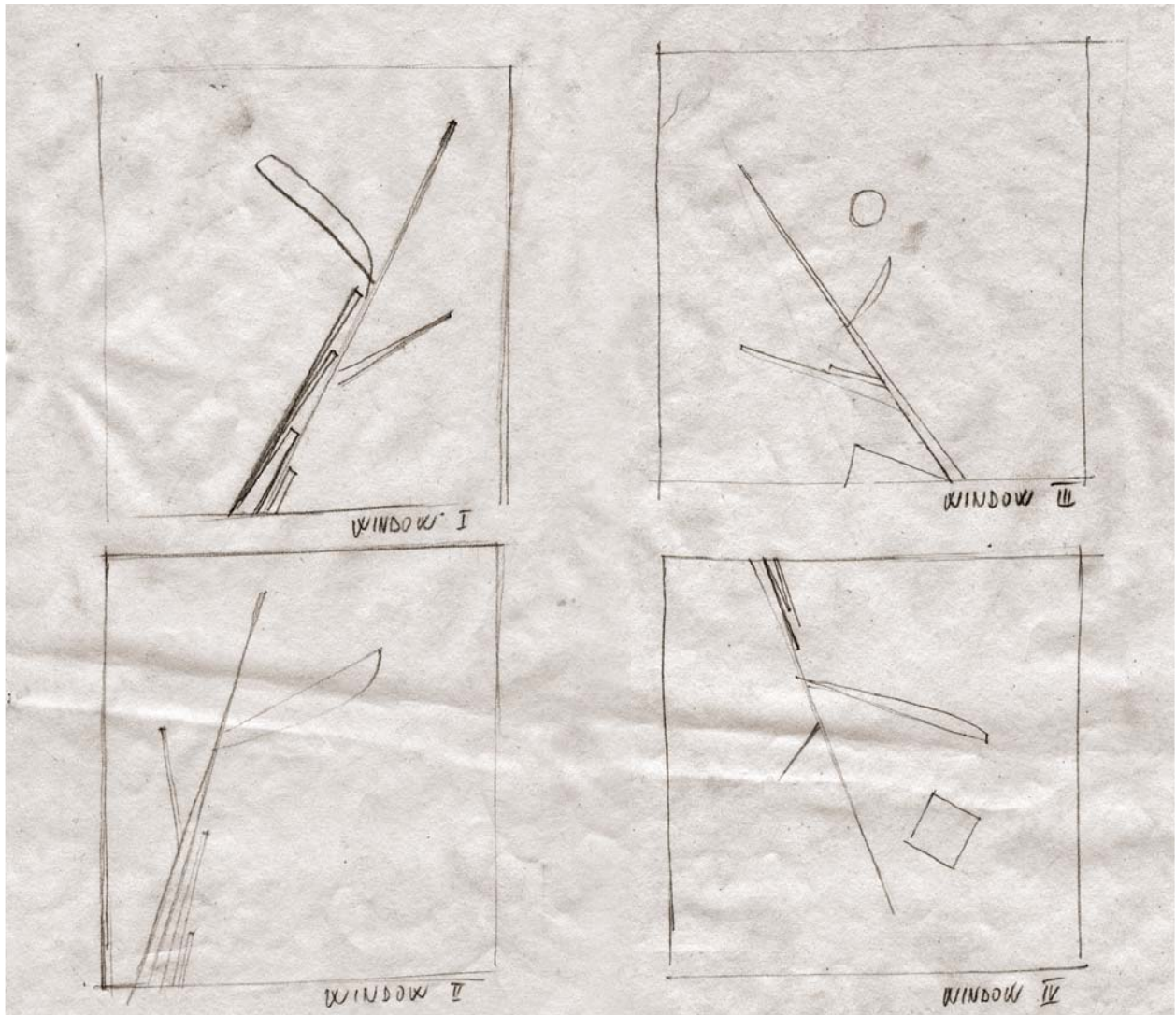
Minted two-sided commemorative medal
for the 100th anniversary of the Comenius
University in Bratislava,
ø 7 cm, 2018

- 1989 **Deliaca mreža**, drevo, Fakultná nemocnica, Košice, (500 x 300cm)
- 1989-90 **Čelná stena v sobášnej sieni**, drevo, Ipeľský Sokolec, (2 x 2880 x 230cm)
- 1990 **Znak SR pre Úrad vlády** (reprezentačné priestory), liaty bronz, Bratislava
Znak SR pre Úrad vlády (rokovacia sieň), zváraná nerez,, Bratislava
- 1993 **Primátorská reťaz s insígniami**, liaty bronz, Ilava
Pečatidlo, bronz drevo, Ilava
- 1993-1994 **Interiérová fontána**, kameň, Bratislava, (260 x 400cm)
Exteriérové sedenie, kameň, Bratislava
- 1999-2000 **Interiérová fontána**, kameň, Studené, (150 x 450 cm)
Exteriérová fontána, meď, Studené, (v 130 cm)
- 2002-2018 **Cena literatúry faktu**, Bratislava
Cena Asociácie organizácií spisovateľov Slovenska, Bratislava
- 2005-2006 **Reliéf Krehké vzťahy**, zváraná meď, Borinka, (280 x 190 cm)

Razená obojstranná Pamätná medaila ministerky kultúry SR k 75.výročíu Slovenského národného povstania
 ø 7 cm, 2019

Minted two-sided medal of the Minister of Culture of the Slovak Republic for the 75th anniversary of the Slovak National Uprising,
 ø 7 cm, 2019

2009-2010 **Poprsie M. R. Štefánika**

v nadživotnej veľkosti, bronz,

Zohor (v 130cm)

2010-2011 **Portrétna pamätná tabuľa s textom**

A. Hlinka, bronz, Zohor (90 x 50 cm)

2011 **XI. medzinárodné sympóziu medailí**

Kremnica, razená obojstranná medaila

2013-2015 **Cena Mikuláša Lisického**

2017 **Návrh na rekonštrukciu a revitalizáciu**

pamätníka Červenej armády

v obci Zohor

Realizácia bronzového reliéfu

(95 x 60 cm)

a pravoslávneho bronzového kríža

(v 65 cm) s názvom Obetiam na

pamätníku Červenej armády v obci

Zohor

2018 **Cena Klubu literatúry faktu 2017**

Vojtecha Zamarovského

Pamätná medaila k 100. výročiu vzniku

Univerzity Komenského v Bratislave,

razená obojstranná medaila

Strom. Pocta Albínovi Brunovskému,

bronzová kinetická socha, vytvorená pri

príležitosti udelenia čestného názvu

základnej školy v Zohore,

celková výška 305 cm. Areál Základnej

školy Albína Brunovského, Zohor

2019 **Cena Klubu literatúry faktu 2018**

Vojtecha Zamarovského

Pamätná medaila Ministerky kultúry SR

k 75.výročiu SNP,

razená obojstranná medaila

Cena časopisu Pamiatky a múzeá

za rok 2018

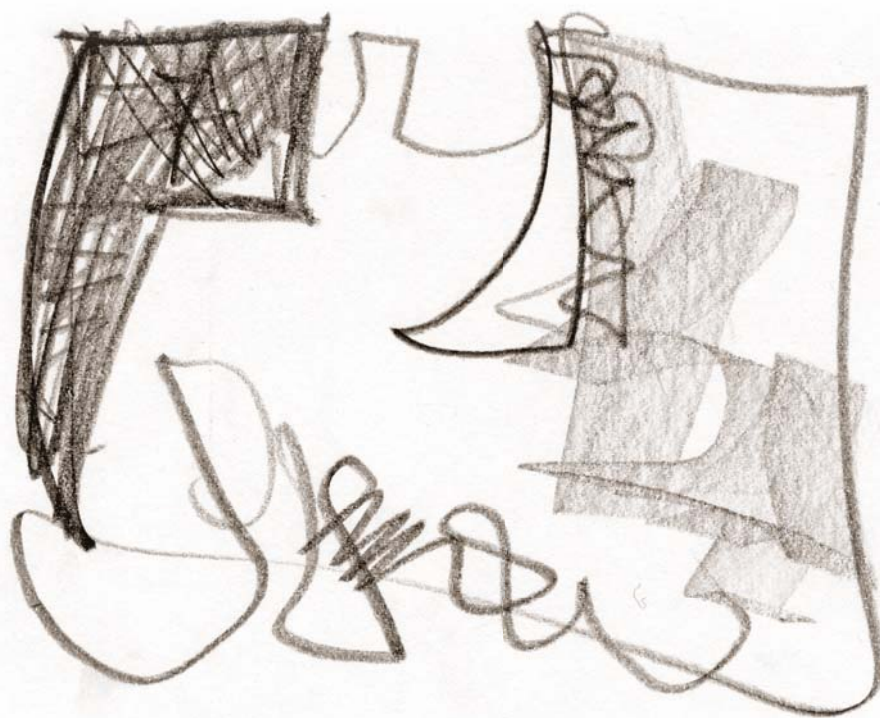

Razená obojstranná medaila

XI. Medzinárodné sympóziu medailí Kremnica,
ø 6 cm, 2011

Minted double-sided medal of the

XI. International symposium of medals Kremnica,
ø 6 cm, 2011

Adresa, kontakt /Address, Contact:

900 51 Zohor, Lozornianska 25

e-mail: drahosalojz@yahoo.com

www.drahos.sk

mobil: +421 949 719 797

Vydal autor vlastným nákladom v roku

Text © PhDr. Bohumír Bachratý, C. Sc.

Fotografie diel a grafická úprava katalógu © Ján Hladík, QEP

www.hladik.sk

Tlač www.fidat.sk

ISBN 978-80-570-1357-0

Logo:
Obec Zohor

Phoenix VII, bronze, 80 cm, 2015

Bride I, bronze, 60 cm, 2014-2015

Bride II, bronze, 81 cm, 2014

Clown, cast and cut glass, 27 cm, 2019

Lady I, cast and cut glass, 29,5 cm, 2019

